

הזאת תורת השבת

בס"ד | שנה שנייה | חג הפורים תשפ"ד | עלון מס' 76

קור"ש: תמונת רקע: פרוג (AI) | גרפיקה, תמונות וציורים: שימי 0534153385

וכיאות לשני חסידים הנמנים על אותה עדה, אך זו בוששה לבוא. האיש הביט בו במבט קפוא כקרח, לא העלה אף מבט חיובי על פניו, והמשיך הלאה.

ר' צבי אלימלך נדהם מהתגובה, יותר נכון מחוסר התגובה, אך מיהר לדון את האיש לכף זכות.

ניגש אל מתפלל אחר, יהודי בעל חזות אמריקאית, גלוח זקן, חבוש במגבעת קטנה אופנתית ומשקפיים עגלגלים. אך התגובה הייתה דומה להפליא לקודמו - מבט קפוא, התנערות, חוסר סימפתיה מובהק. אדהכי והכי נשמע קולו של החזן הניגש אל התיבה, ר' צבי אלימלך זנח ברגע את ה'היכרות' הבלתי מוצלחת, אזר עצמו באבנטו וניגש לתפילת מנחה חסידית שהשכיחה ממנו את כל המועקות והמחשבות.

כיון שהסתיימה התפילה ניסה שוב את מזלו, ניגש אל כמה מתפללים, הציג עצמו כחסיד באיאן, אך הללו נפנפו אותו משל היה זבוב טורדן, כמה מהם אפילו קראו לעברו קריאות לא נעימות לאוזן, ועד שלא היה סיפק בידו להבין על מה ולמה זכה ליחס מנוכר שכזה ראה להפתעתו את הגבאי עולה על הבימה.

"רבתיי", דפק הגבאי על הבימה, "יש כאן אחד מחסידי באיאן בירושלים, שאף אחד לא ייתן פרוטה לפרוטה ליהודי הזה!"

המום ונסער, כשכולו שברון לב ומפח נפש, דמעות חונקות את גרונו על מנת להשפלה שספג על לא עוול בכפו, יצא ר' צבי אלימלך מבית הכנסת, כשאינו מסוגל להבין להיכן נקלע בשעה האחרונה, מהו בית הכנסת הזה, מי הם מתפלליו? מה פשר

דטרויט, מישיגן, ארה"ב

ההתנהגות הזו, רבש"ע מה קורה כאן?

הוא צעד כמה דקות ברחובותיה המתכהים של דטרויט, עד שלפתע שמע מאחוריו קריאה, "ר' יהודי". הוא הסתובב וגילה את אחד המתפללים דולק אחריו.

מי יודע, שמא טרם הסתיימה סאת הביזיונות שהם מבקשים להנחילני, חלפה בליבו מחשבה, הוא האיץ את צעדיו והתקדם הלאה.

"ר' יהודי, פליז, סורי, תעצור בבקשה", קרא אחריו האיש בנימה אנושית, הוא נעתר ועצר מהלכו.

"ראיתי מה שספגתם בבית הכנסת", פתח האיש מתנשף, "כיון שאני מתפלל לעתים קרובות במקום הזה, ומכיר את הרקע והסיפור שמאחוריו, ברצוני להסביר לכם, שתבינו מה התחולל כאן."

ר' צבי אלימלך כרה אוזנו בסקרנות, והאיש סיפר:

היה זה בשלהי שנות הת"ר, ימי הנהירה הגדולה ממזרח אירופה לארצות הברית שהאפשרויות להתעשר בה, לפי השמועות, היו בלתי מוגבלות. בין המהגרים היו גם לא מעט חסידים לבית רוז'ין באיאן, שקבוצה נכבדה מהם בחרה להתגורר בדטרויט.

"כל הפושט יד נותנין לו"

מאת: הרה"ח ר' שמעון טיקוצקי שליט"א

שעת בין ערביים ירדה על העיר דטרויט שבארה"ב, רוח קלילה נשבה בין הכבישים והמכוניות. לאורך השדרות אדומות הלבנים ניצתו הפנסים המעוצבים והאירו קלות את הבניינים, החלונות, המרפסות, וגם את השלט 'בית כנסת' שהיה תלוי על אחד מהם.

שלט מתכת כהה עם אותיות בהירות בפונט וילנא אמריקאי, מהסוג שעוד ניתן למצוא על שרידי בתי הכנסת באיסט סייד, וברחובותיה הישנים של ויליאמסבורג.

עבור היהודי בעל החזות החסידית-ירושלמית המובהקת שהתהלך באותה שעה ברחובות דטרויט, חבוש בכובע רחב התיטורא, פאותיו מתבדרות ברוח וזקנו יורד לפי מידותיו, השלט הזה צץ ממש משמים, זה בדיוק מה שהוא זקוק לו.

שעת מנחה ממשמשת ובאה, השמש עומדת לשקוע, הוא

מחפש בדחפיות אחר בית כנסת להתפלל בו. הוא נכנס פנימה לפי תומו, אחרי כמה פסיעות חלפה בו התרגשות רבה.

על קירות המבוא, ה'פולשי', מוצמדים היו עשרות שלטי שיש חרוטים, מעוטרים במסגרות נאות, בגדלים שונים, עליהם התנוססו שמות חסידיים שהיו מוכרים לו היטב, כמו, לדוגמה, "הרב החסיד ר' שלמה ב"ר יוסף ז"ל מחשובי חסידי באיאן", "הרב החסיד ר' דוד ב"ר אלימלך, מהמקושרים אל כ"ק אדמו"ר מבאיאן זי"ע".

הרשימה הייתה ארוכה, אך עיניו לא שבעו מלסקור שלט אחר שלט, שם אחר שם. כמעט כל השמות היו מוכרים לו היטב, שהרי הוא עצמו נמנה על קהל עדת חסידי באיאן בארץ ישראל.

היה זה הרה"ח ר' צבי אלימלך פריזנד ז"ל, מיקירי חסידי באיאן בירושלים, שיצא לארצות הברית כשליח מצוה לגייס כסף לצדקה. הוא פתח את כריכת אחד הסידורים שהיו על השולחנות וגילה עליה חותמת עגולה מסוגנת: "נתרם לבית הכנסת דחסידי רוז'ין באיאן בדטרויט".

'הגעת אל קלויז דחסידי באיאן', הכתה בו ההכרה. תחושה חמימה של 'הגעת הביתה' ליפפה את לבו, אוירת הזרות והניכור שאפפה אותו בכניסתו לבית הכנסת נמחקה בן רגע אחד. תקווה גדולה התעוררה בלבו שכאן, בבית כנסת זה, יעלה בידו לכנס סכום הגון מאת המתפללים, שבוודאי יחווה לעזרת ידידיהם שמעבר לים.

אלא שמאיך התגברה בלבו פליאה אחרת, הייתכן שהוא לא ידע ולא שמע עד היום על קיומו של קלויז רוז'ינאי כזה בדטרויט. 'אכן יש קלויז דחסידי באיאן במקום הזה ואנכי לא ידעתי?...' ממחשבה למעשה הוא ניגש אל אחד המתפללים, יהודי אמריקאי טיפוסי, הושיט לו את ידו בשלום עליכם, הציג עצמו כאחד מחסידי באיאן בירושלים, ציפה לתגובה חמימה כיאה

ורבו הרבי מבאיאן זי"ע על שמירת גדרי הקדושה ללא שום פשרות.

(מתוך 'המבשר תורני' תרומה תש"פ. מקור: 'ליקוט בענייני תורה ותפילה ועבודת השי"ת' - יו"ל ע"י קהל עדת חסידי באיאן, מפי הרה"ח ר' פסח ליווי שליט"א, ששמע מפי הרה"ח ר' צבי אלימלך פריזנד ז"ל)

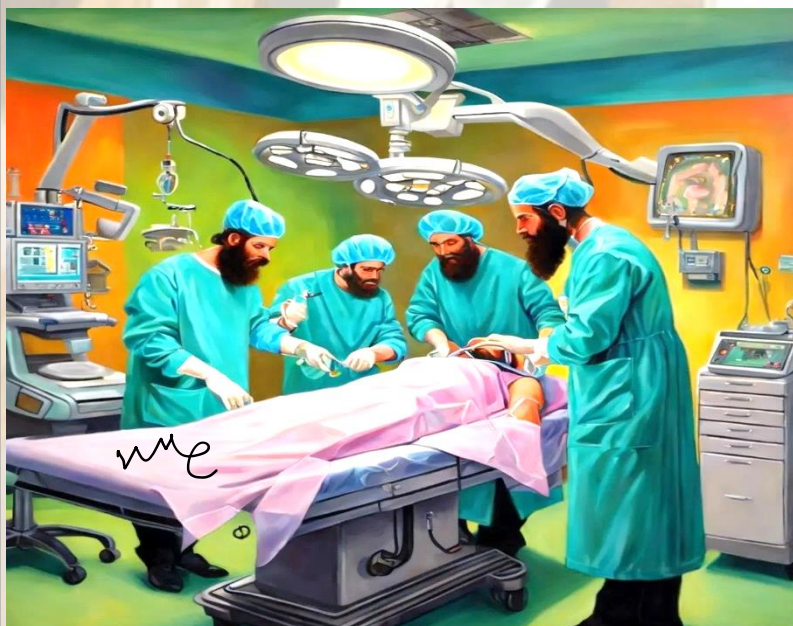
ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר

אמר רב יהודה אורה זו תורה וכן הוא אומר (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור שמחה זה יום טוב וכן הוא אומר (דברים טז, יד) ושמחת בחגך ששון זו מילה וכן הוא אומר (תהלים קיט, קסב) שש אנכי על אמרתך ויקר אלו תפלין וכן הוא אומר (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך ותניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפלין שבראש.

המעלה שיש בנר ואור, כותב המדרש שנו שדולק, אפילו אלף נרות שידליקו ממנו, לא נחסר ממנו כלום! וכן האור הוא מציאות שאף אם יקחו ממנו להאיר מקומות אחרים, תמיד ישאר באורו! וממשיך המדרש שלכך דימו את הנר והאור לתורה ומצוות - "כי נר מצוה ותורה אור" לומר: שהרבה פעמים שאדם חפץ בלבו לעשות מצוה..... ויצר הרע שבתוכו אומר מה לך לעשות המצוה ולחסר את נכסיך? עד שאתה נותן לאחרים תן לבניך!..... ויצר הטוב אומר תן למצוה ראה מה כתוב בה "כי נר מצוה" מה הנר הזה כשהוא דולק אפילו אלף אלפים קרוינין נרות שעה וסבקינן נרות חלב מדליקין ממנו אורו במקומו.....

כך כל מי שיתן לתורה ולמצוה אינו מחסר את נכסיו!!!! סיפורים רבים רבים שזורים בדברי ימי האומה הישראלית על יסוד מוסד זה, שממסירות לקיום התורה והמצוות, לא מפסידים כלום!!! אבל נביא סיפור מרטיט בן ימינו שסיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בספרו טובך יביעו.....

מעשה עם תורה מובהק צעיר בשנותיו שחלה במחלה הקשה רח"ל, הבחור הלומד באחת הישיבות הקדושות התיטר ביסורי תופת נוראים, והוצרך בסופו לקבל טיפולים כימותרפים בבית החולים כדי לנסות ולהתגבר על המחלה ולהחליש את סאת יסוריו הנוראים. בבואו אל המחלקה אמרה לו האחות שכדי לקבל את הטיפול הוא צריך ללבוש בגדים סטריליים, ולכן עליו להחליף את בגדיו באלה של בית החולים, הבחור הסכים לכך אלא שכיון שבבית החולים אין בגד של ארבע כנפות הביא עמו לטיפול ציצית מכובסת ומגוהצת היטב כזו שתענה על דרישת בית החולים לבגד סטרילי, כאשר ראתה האחות את הטלית קטן שלו על הבגדים של בית החולים אמרה לו שלא יוכל לעבור את הטיפול עד שיסיר את הציצית מעליו! כל נסיונותיו להסביר לה שמדובר בבגד מכובס ונקי עלו בתוהו, האחות סירבה להעניק לו את הטיפול! הבחור היה איתן בדעתו וסירב אף הוא להוריד את הציצית, ישב הבחור והמתין מחוץ למחלקה אולי יתעוררו רחמי הצוות שיראו את כאביו ויסוריו.....

אותם חסידים הקימו לעצמם בית כנסת משלהם, בו היו מתפללים ומתוועדים בנוסח הרוז'ניאי עליו התחנכו, ולאורו המשיכו ללכת גם בביתם החדש. במשך שנים פעל בית הכנסת לתפארה בצדה השני של השכונה המדוברת, בדטרויט, עד שהחלו המתפללים להזדקן ולהיפרד בזה אחר זה מהעולם הזה. אין זה סוד שגדולי ישראל באותו הדור לא המליצו לשואליהם להגר לארה"ב, ולא בכדי.

הדור הבא של המתפללים, בניהם של החסידים שכבר גדלו והיו פרי גידולי ארצות הברית, כבר היו רחוקים מאוד מהוריהם. וזה לא רק הלבוש המודרני, החזות והמנטליות האמריקאית, אלא הרבה יותר מזה. הם כבר השתייכו לזן אחר לגמרי של יהודים, שונה לחלוטין מדמות הוריהם.

כיון שנסתלק אחרון המתפללים הקשישים החליטו הצעירים לסגור את בית המדרש הישן, מאחר שרוב הדור הצעיר כבר התגורר בצדה השני של השכונה. בכסף שהרוויחו ממכירת ביהכ"נ רכשו מבנה חדש באזור מגוריהם, שיפצו את המקום בהשקעה כספית גבוהה והפכוהו לבית כנסת.

דא עקא, שבית הכנסת החדש נבנה בסגנון שאין דעת חכמים נוחה הימנו. המחיצה לא הייתה גבוהה ואטומה למהדרין כפי שדורשת ההלכה, והעיצוב כולו רחוק היה משל בתי כנסיות מקדמת דנא. במקום לא נשבה רוח של תפילה וקדושה כפי שאמור לשרור ב'קלויז רוז'ניאי'.

ובכל זאת, לחלוחית של חסידות מבית אבא עדיין השתמרה בקרב הצעירים, וכיון שעמדו לברך על המוגמר ולחונך את בית הכנסת החדש התעורר בלבם רצון עז שהרבי, ר' מרדכי שלמה מבאיאן זי"ע, שלא מכבר התיישב בניו יורק שבארצות הברית, יפאר בנוכחותו את מעמד 'חנוכת הבית'.

משלחת של מתפללים יצאה אל ביתו של הרבי להזמינו ברוב כבוד. הרבי התעניין בסדרי בית הכנסת החדש והליכותיו, וכיון ששמע והבין מפיהם באיזה סוג בית כנסת מדובר נענה להם בצער אך בתקיפות שאינה משתמעת לשתי פנים: "לא אוכל להשתתף במעמד כל עוד לא יתקון מה שצריך תיקון".

תשובתו של הרבי לא נשאה חן בעיני המתפללים. לשנות את צביון בית הכנסת? לכך הם לא הסכימו בשום אופן. מה כן? החליטו באיוולתם להציע לרבי סכום כסף אדיר, עשרת אלפים דולר, שנחשבו אז כמו יותר מ-100 אלף דולר בימינו, כשהם בטוחים שהכסף יענה את הכל. אך כמובן שהרבי דחה את ההצעה בהינף יד.

בני הקהילה לא מיהרו לוותר. בחשיבה אמריקאית טיפוסית סברו לעצמם ש'מה שלא הולך עם הרבה כסף, הולך עם עוד יותר כסף', עמדו ושיגרו משלחת נוספת אל הרבי מבאיאן כשבפיהם הצעה חדשה: יבוא נא הרבי שעה אחת לפני 'חנוכת הבית' לקבוע מזוזות, מבלי להשתתף במעמד עצמו, ובשכר זה יקבל מידיהם 30 אלף דולר טבין ותקילין.

הרבי שמע את ההצעה הריקה מתוכו, וכמובן דחה אותה מיד. בשלב האחרון כבר הסכימו המתפללים להכפיל ולחמש את

הצעתם ל-50 אלף דולר! סכום המשתווה למיליון דולר בימינו, כשהם בטוחים שמול הצעה כזו כבר לא ניתן יהיה לסרב. אך הרבי ר' מרדכי שלמה זי"ע הורה להשיב להם באותו נוסח בדיוק בו השיב למן הרגע הראשון:

"כל עוד לא יתקנו את הטעון תיקון לא אוכל להשתתף במעמד בשום אופן שהוא".

בני הקהילה שכל שיחם ושיגם נסוב סביב ה'מאני', כסף כסף וכסף, פשוט לא מסוגלים היו לקבל את תשובתו של הרבי כמות שהיא, נשגב מבינתם לקלוט כיצד ייתכן שהרבי מבאיאן, החי את חייו בצמצום ובדוחק רב, יכול לסרב להצעה של סכום כסף אדיר כזה. במקום להבין את המסר הפשוט ולתקן את מה שעליהם לתקן - הם ראו זאת כפגיעה אישית.

לא נתקררה דעתם עד שהחליטו לנתק כל קשר ושייכות עם הרבי ועדת חסידי באיאן בכלל.

האיש סיים את סיפורו. ר' צבי אלימלך כבר הבין היטב את פשר התגובה לה 'זכה' בבית הכנסת, אך זו כבר בטלה ומבוטלת הייתה לעומת הסיפור הנפלא וגדוש הלקח שזה עתה התגלה לו: עד היכן הגיעה עמידתו התקיפה של מורו

... כעבור שלש שעות תמימות חלף במקום אחד מבכירי הרופאים במחלקה ושאל את בחור הישיבה מה הוא עושה כאן? ולמי הוא ממתין? שטח הבחור בפניו את הבעיה ומשמע זאת הרופא נכנס פנימה אל חדר הטיפולים בניסיון לשכנע את הצוות לטפל בבחור על אף התעקשותו בענין לבישת הציצית... לאחר זמן מה יצא משם נרגש כולו והיה נראה על פניו כי הוא נסער מאד... שאלו הבחור על מה ולמה הוא נסער כל כך? השיב לו הרופא: שקודם יכנס למחלקה ויקבל את הטיפול המגיע לו כשהטלית קטן עליו, דברתי עם האחיות והכל בסדר, והוסיף ואמר שלאחר הטיפול אספר לך למה התרגשתי ונסערת מאד.

בתום הטיפול הקשה ניגש הרופא אל הבחור וכשדמעות בעיניו אמר לו: הנני יהודי שאינו שומר מצוות אך הפעם זכיתי לראות כיצד שומר הקב"ה על שומרי מצוותיו, כשנכנסתי למחלקה כדי לשכנע את האחיות שאין כל בעיה עם הציצית, בדקתי גם איזה טיפול אתה אמור לקבל... ומה מאד נדהמתי להיווכח שהאחות התכוננה לבצע בשגגה טיפול שאינו מתאים לך כלל!..... ואף היה עלול לדרדר את מצבך למכת מוות מהירה! הרופא הוסיף ואמר שהטעות נעשתה בשגגה, אך אם לא היית מתעקש ללבוש את הציצית, הטיפול היה כבר מתבצע, ומי יודע באיזה מצב היית נתון ברגע זה...

... עתה משעמדת על שלך בענין בגד הציצית! נצלת מאסון נורא!!!

מנהגו של הרב מפוניבז היה לנסוע ברחבי העולם לאסוף כסף להצוקת מוסדותיו הגדולים בארץ ישראל. פעם אחת הוא קבע פגישה עם אחד הגבירים של העיר פרנקפורט, ואותו גביר עמד לנסוע לתקופה קצרה אל מחוץ לעיר, וכיון שרב חפצו לתת מממונו להרב מפוניבז, קבע איתו שמחר בבוקר בשעה שמונה בשעה שימתין לרכבת הוא ישמח לשוחח עם הרב בניחותא אם הוא יאות לבוא ולשוחח עמו, וכך אכן נקבע.

והנה שבע בבוקר פתח הרב את עיניו ומגלה שקם מאוחר מהמתוכנן! מעולם לא קרה לו כדבר הזה! כשנזכר בפגישה המתוכננת נפל לבו בקרבו, הרהור עלה במחשבתו מה אעשה האם אלך להתפלל בציבור ובכך לא אפגוש את אותו אדם ואפסיד את תרומתו? או אולי עדיף ענין זה של תלמוד תורה של רבים מתפילה בציבור? לא עברו רגעים מועטים וגמלה ההחלטה בליבו, הנני הולך להתפלל בציבור ובטוחני שממעשה מצוה לא אפסיד כלום!

פנה הרב לבית הכנסת התפלל בניחותא ולאחר התפילה הזדרז ומיהר לתחנת הרכבת כשהוא מקווה שאולי למרות הכל יצליח לפוגשו... כשהגיע לתחנה גילה שהרכבת יצאה לדרכה בשעה היעודה, ורק מעט אנשים שהמתינו לרכבת הבאה שהו בתחנה. ישב הרב על אחד הספסלים כדי לפוש קמעה מהדרך המהירה שעשה... והנה לא עובר זמן רב ואותו גביר מגיע בריצה וכשכולו מתנשף ניגש הוא אל הרב לחץ את ידו ופתח בסדרת התנצלויות: ימחול לי רבנו... היה לי עיכוב בלתי צפוי... אוי ואבוי לי שראש הישיבה המתין לי זמן כן רב...

מיד מיהר הרב להרגיעו ואמר: בסיעתא דשמיא גם אני התעכבתי באורח בלתי צפוי! אך הגביר סירב לדברי הרב, ואמר שכיון שקבעתי לרב שאפגשו בשעה פלונית והרב חיכה לי, הרי שהיה כאן פגם בכבוד התורה! ומיד הוציא מכיסו מעטפה ובה סכון הגון פי כמה ממה שתכנן לתת ונתן בידיו של הרב.

לאחר מכן כשסיפר הרב מפוניבז את הסיפור לשומעי לקחו הוסיף ואמר: כמה לקח למדים אנו ממעשה זה!! הלא אם הייתי רץ בבוקר אל הנדיב בלי להתפלל, לאחר זמן שהייתי ממתין עד בוש, הייתי מתייאש והולך.. וכמוכן שהייתי מפסיד את התרומה הנכבדה שתרגם הנדיב ואילו עתה אדרבה בזכות שהתעכבתי לצורך מצוה לא הפסדתי מאומה ואדרבה הרווחתי כפל כפלים!!!

ממסירות לקיום התורה והמצוות בשלמות! לא מספידים כלום! רק מרויחים! (דרשו)

נס ההצלה המופלא בזכות מגילת אסתר

הרב שנקולבסקי היה אובד עצות, הוא אמר לקרוא את המגילה בבית הכנסת וקולו אבד לו, כל המרקחות שלקח לא הועילו לו. כמוצא אחרון הגיע למרפאתו של ד"ר קרסלוקוב מומחה בעל שם, אולם המזכירה אמרה כי הוא עומד לצאת ברגעים אלו לכנס חשוב בחו"ל, אנהא כבדה בקעה מגרונו.

השנה לא אוכל לקרוא מגילה בציבור. כל שנה אני מקפיד לקרוא את המגילה בציבור, זכר לנס שנעשה לסבי זצ"ל בקריאת מגילה. 'איזה נס?' תמהו הסובבים. והרב שנקולבסקי החל בסיפורו: "סבי, ר' שלמה שנקולבסקי, היה אדם מאוד מיוחד, עדיין אני זוכר אותו, בפניו המאירות ובת צחוק על שפתיו וקולו חמים ורך. סבי היה אדם נמרץ ופיקח ונשא חן בעיני רואיו. במהלך מלחמת העולם השנייה שהה בוילנא בירת ליטא. באותו זמן נותרה ליטא הקטנה עצמאית, ושכנתה, פולין הגדולה, חולקה בין רוסיה לגרמניה.

יהודים רבים ברחו מפולין לליטא החופשית, אולם כולם חשו, שזה עניין של זמן עד שליטא המדינה הקטנה והחלשה תיכבש על ידי רוסיה הגדולה ומסך הברזל ירד גם על יושביה, שיישאו כלואים תחת השלטון הקומוניסטי, לכן היהודים עשו ככל שביכולתם כדי לעזוב את ליטא ולהגיע לחוף מבטחים. לשם כך נזקקו היהודים לאשרות כניסה למדינות חופשיות. סבי יצר קשרים עם קונסול אורוגוואי, והלה מינה אותו לעוזרו. באמצעות אותו קונסול הנפיק ויזות לאורוגוואי לעשרות יהודים, שבעזרתם הצליחו לעזוב את ליטא, וכך ניצלו מגורלם המר של יהודי ליטא, שנכבשה לבסוף על ידי הגרמנים י"ש.

בינתיים אכן נכנסו הרוסים לליטא, אולם למרבה הפלא הם נתנו רשות ליהודים, שהייתה בידם ויזה למדינה אחרת - לעזוב את ליטא. הרוסים העמיקו את אחיזתם בליטא, והקונסוליות הזרות נסגרו בזו אחר זו. קונסול אורוגוואי והצוות שלו עזבו את המקום, אולם שלמה העוזר בקש מהקונסול לא לסגור מיד את הקונסוליה אלא להותיר אותו בינתיים כממלא מקומו. הקונסול הסכים, וסבי המשיך לעבוד במקום מבוקר ועד ערב ולהנפיק ליהודים ויזות לאורוגוואי, שבאמצעותן יוכלו לעזוב את רוסיה.

באחד הימים קבל סבי הזמנה למסיבה שנערכה לנציגי הקונסוליות הזרות שבעיר, בהשתתפות ראש העיר. סבי היה טרוד בעבודתו ושכח מההזמנה. אולם נציגי הממשל לא שכחו ממנו. המסיבה נקבעה לפורים. ובבוקר, כשסבי התכונן לצאת ולשמוע קריאת המגילה, המתין לו שוטר חמור סבר בפתח הקונסוליה וליווה אותו בשתיקה לאולם האירועים, שבו נערכה המסיבה. סבי הובל פנימה לאולם הנוצץ, שם קיבל לידיו את השימת הנואמים, ועינו חשכו, בדף נכתב, שנציג אורוגוואי יישא נאום ארוך בספרדית לכבוד השלטון החדש. סבי לא ידע ספרדית וגם לא הכיר את הניב המיוחד, שבו מדברים באורוגוואי. ובנוסף לזאת הוא היה אמור להיות הנואם הראשון בטקס, כך שאפילו אם היה יודע את השפה, לא היה לו זמן להכין דברים.

סבי חש, ששעותיו ספורות. מהר מאוד יגלו הרוסים את התרמית, שהקונסוליה בה הוא עובד למעשה נסגרה, והוא אינו נציג רשמי של ממשלת אורוגוואי. סבי רצה להספיק לקרוא את המגילה בפעם האחרונה בחייו. ולכן עת נקרא לשאת דברים, הוציא מכיסו מגילת אסתר קטנה והחל לקרוא אותה בקול רם, בניגון ובהטעמה, מילה אחרי מילה. הס הושלך באולם. כשסיים סבא לקרוא את המגילה קרס על הכיסא שליידו חיוור ורועד בכל גופו והביט סביבו בדריכות, ממתין לשוטרי החרש של רוסיה הקומוניסטית שיבואו ויגררו אותו לבית הסוהר, אך לא, הוא נותר במקומו, ובאולם הענקי הדהדו מחיאות כפיים חזקות. הנוכחים כולם שבחו את סבא ההמום על הנאום המוצלח שנשא. וראש העיר לחץ את ידו בחמימות והודה לו על דברי הברכה שנשא לכבודו.

בסיום "דברי הפתיחה" של נציג אורוגוואי הוסיפו דיפלומטים אחרים לשאת נאומים ארוכים בשפות שונות ובלתי מוכרות, לכבוד ראש העיר והשלטון החדש. אך הנוכחים באולם כולם הודו והסכימו, שנאום הברכה של נציג אורוגוואי היה היפה ביותר מכל הנאומים, והשפה שבה מדברים באורוגוואי היא היפה ביותר מכל השפות. גם סבי הנחן בראשו ואישר: "ודאי, שפת האם שלי היא היפה ביותר מכל השפות", ובלבו חשב שהם צודקים. לשון הקודש היא אכן היפה שבלשונו, והפסוקים הקדושים, שקרא יפים ומעוררים, יותר מכל הנאומים שבעולם.

בסיום האירוע, כשסבא חזר לקונסוליה, התדפק על דלת הבניין העוזר הבכיר של ראש העיר, הוא ביקש לשוחח עמו ביחידות. כשנכנסו שניהם יחדיו לחדר הפרטי, פרץ העוזר בבכי: "כבר 30 שנה לא שמעתי קריאת מגילה. 30 שנה לא פתחתי סידור ולא שמעתי מלים יהודיות. רחקתי ממשפחתי, רחקתי מעמי, רחקתי מא-ולוקי!" ופתאום אני שומע באמצע המסיבה הנוצצת מלים מוכרות, ואני נזכר, שהיום פורים... והנשמה היהודית שבי מתעוררת ואיני מוצא עוד מנוח לנפשי. נשמתי רוצה לשוב לעמה ולא-ולוקה... איני יכול יותר."

סיפור מרטיט בן ימינו על הקדמת הרפואה שמכין הקב"ה לכל מכה, התרחש לפני כמה שנים:
יהודי יקר שהיה מקפיד בכל ימיו ובכל כוחו על שמיעת שיעור בדף היומי דבר יום ביומו, והיה עושה כל מאמץ שלא להפסידו גם בזמנים קשים ועמוסים מאד.

יום אחד ידד נפשו גביר עמיד, עשה חתונה לאחד מבניו בצפון הארץ, ובקשו מאד לבא להשתתף בשמחתו, ואי השתתפות היה ממש נחשב כפגיעה אישית בידידו.

חשב היהודי מה יעשה האם יפסיד את השיעור בדף היומי שכה מקפיד עליו? ולבסוף החליט שכיוון שלא יוכל בשום אופן שלא להשתתף בשמחת ידידו, יבקש מהמגיד שיעור של הדף היומי את ההקלטות מהמחזור הקודם של השיעור של אותו יום, וכך הוא יוכל לנסוע ובאותה שעה שמתקיים השיעור כשהוא יהיה בנסיעה יוכל לשמוע את השיעור בהקלטה.

וכך היהודי נסע לחתונת ידידו בצפון כשהוא נוסע דרך כביש הבקעה, כשהוא שומע בדרך את השיעור בדף היומי המוקלט.

כל אחד שנסע בכביש הבקעה יודע עד כמה המחשבה שמשאית גדולה תסע לפניך היא סיט גדול, כי אפשריות עקיפה בכביש המפותל והמסוכן הזה הם קטנות מאד ומסוכנות מאד. והנה ידידנו זכה ומשאית גדולת מימדים נתקעה בנסיעה איטית לפניו, כשהוא מנסה מדי פעם את מזלו לעוקפה אבל הנסיונות נכשלו.

לאחר קרוב לשעת נסיעה אחרי המשאית, החליט ידידנו כי כבר קצרה רוחו מנסיעה זו, והוא יוצא לעקיפה באפשרות הראשונה שתתאפשר לו, וכך הוא יוצא לעקיפה שנמשכת שניות בודדות ואז הוא שומע..... סירנה של משטרה..... בבהלה עצומה חוזר הוא מיד לנתיב הימני ואז..... חלפה ביעף אדיר משאית סמיטריילר בנתיב שכנגד בו הוא היה ממש לפני שניות.....

כשבלו דופק בקצב מואץ מהמחשבה לו היה ממשיך בעקיפתו, ומהנס הגדול שבדיק שמע את הסירנה של המשטרה מה שגרם לו לחזור מיד לנתיב שלו, הוא מסתכל במראות לבדוק היכן המשטרה שממנה הוא כ"כ פחד והיא הצילה את חייו, מסתכל ימינה שמאלה אחורה קדימה... ואין שום משטרה.....

ואז הוא פותח את ההקלטה שוב ומחזירה קצת אחורה למקום ששם הוא התחיל את העקיפה ולא שמע את השיעור, ואז..... שמוע הוא שוב את קול הסירנה..... הוא מחזיר שוב את ההקלטה אחורה, ואז התגלה הנס העצום!!! קול הסירנה לא היה מרכב משטרה שנטע באותו זמן בכביש הבקעה, קול הסירנה נשמע בהקלטה כשאר לפני שבע שנים שכהמגיד שיעור מסר את השיעור עברה בחוץ ניידת משטרה וקול הסירנה שלה נשמע היטיב בתוככי בית המדרש לשומעי השיעור.

מבהיל כל רעיון! הקב"ה הקדים רפואה למכה, וכבר לפני שבע שנים מהאירוע בכביש הבקעה, זימן למקום מסירת השיעור ניידת שתשמיע קול סירנה, כדי ששבע שנים אח"כ יציל ממנה יהודי יקר שלא הסכים בשום אופן לוותר על השיעור בדף היומי, וישמענה בהקלטה וחייו יצילו בשניות ממש מתאונה קשה ונוראה!!

זכות הקביעות בלימוד התורה ודאי עמדה לו ליהודי זה, שהרפואה שהוכנה עמדה לו להצילו, גם זכות לימוד תינוקות של בית רבן בימי מרדכי ואסתר עמדה להם לישראל שהרפואה שהוקדמה עמדה להם להנצל מגזירת המן הרשע. (דרשו)

שעה ארוכה מרר העוזר הבכיר בבכי, ואחר בקש מסבא: "אנא, תן לי לראות שוב את המגילה, רעב אני וצמא, לא לאוכל ולא למים אלא לפסוקים הקדושים", בחוץ הפשירו השלגים, וליבו של העוזר הפשיר גם הוא והתחמם. סבי הושיט לו את המגילה ואמר: "קח אותה, אחי היקר. טול את המגילה וקרא בה בטרם יחשיך היום ופורים יעבור, אינך צריך להחזירה לי. שמור את המגילה אצלך, ובבוא היום תוריש אותה לבנך, והיא תזכיר לו, שהוא יהודי ושעליו לשוב לעמו ולמולדתו", הר' שנקולבסקי סיים את סיפורו, לגם כוס תה מהול בכפית דבש והרגיע את גרונו הכואב. "סבא המשיך לשנחאי ומשם לאורוגואי, וזמן קצר לאחר מכן עלה לארץ, מאז הוא חגג כל שנה את פורים בשמחה והודיה על הנס הגדול שנעשה לו. לזכר אותו נס הוא השתדל מידי שנה לקרוא בציבור את המגילה בקול לפני הציבור, ואכן, כבר חמש עשרה שנה עמדתי בכך וקיימתי את בקשתו, אולם השנה לא אוכל..."

כשספרו זאת לדר' קרסלוקוב, הלה הגיע בריצה: "הגעתי להביא לך את התרופה", אמר הרופא. הוא ינער את הצנצנות הקטנות שבידו להושיט לרב, בידו השנייה אחז הוא מגילת קלף ישנה, ונראה נרגש במיוחד, "את המגילה הזו קיבלתי מאבא שלי זכרונו לברכה, והוא קיבל אותה משגריר אורוגואי, ובזכותה אני היום חי כאן..." (פניני עין חמד)

ותלקח אסתר לבית המלכות

(כה,ה)

הרב בנימין בירנבוים שליט"א

בכל מהלך הנס הגדול המתואר במגילת אסתר, מצאנו את היסוד המבוא בגמרא במגילה יג, שהקב"ה מקדים רפואה למכה: 'אחר הדברים האלו, מאי אחר? אמר רבא אחר שברא הקב"ה רפואה למכה [העתידה לבא לאחר זמן רש"י] דאמר ריש לקיש אין הקב"ה מכה

לישראל אלא א"כ בורא להם רפואה תחילה. המתבאר שהקב"ה הכניס את אסתר לבית המלכות כדי להקדים רפואה למכה שהגיעה אח"כ של "אחר הדברים האלה גידל המלך אחשוורוש את המן"

וכן מצינו בנתינת עשרת אלפים ככר כסף על ידי המן להשמיד את כל היהודים, שהקב"ה הקדים למכה זו רפואה בחיוב מצות מחצית השקל, כמבואר בגמרא במגילה יג: 'אם על המלך טוב יכתב לאבדם ועשרת אלפים ככר כסף וגו', אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו והיינו דתנן באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים.

יסוד זה מצאנו בתורה הקדושה ושם גם מגלה לנו התורה איך וכיצד אפשר לגלות את הרפואה שכבר מוכנה לפני המכה: הקב"ה מביא את בני ישראל למרה והמים מרים ואומר למשה שיזרוק עץ במים ויהפכו למתוקים, ולמה הקב"ה לא עשה שיהיה מיד מים מתוקים? אלא "שם שם לו חוק ומשפט ושם ניסהו", הקב"ה רצה ללמד את ישראל שגם בשעת צרה ונסיון שאדם נמצא במיצר ולא רואה פתח לצאת ממצבו העגום והקשה, ידע הוא שבסביבה יש הרבה רפואות שיכולים להמתיק לו את המים רק צריך לפתוח את העינים ואז מוצאים את הממתיק לצרה, זה מה שהיה במרה, שכשאר הביא עליהם את הצרה של הצמא כבר היה שם את הרפואה את העץ שממתיק את המים.

ומה הדרך למצוא את העץ שממתיק את הצרה, זה נלמד ממשה רבנו שאחרי שבני ישראל באו אליו להתלונן על הצמא הוא התפלל להקב"ה והקב"ה פקח את עיניו לראות את העץ שימתיק את המצב. וזה לימוד לכל אחד ואחד.

העלוך השבוע נתרם על ידי יהודי יקר החפץ בעילום שמו

חומץ לקבל את העלון מידי שבוע במייל: aa0534153385@gmail.com

אנא הרבו בתפילה ולימוד תורה לרפואתם השלמה של רבי עמרם בן שמחה, ואורה בת ברכה, בתושח"י

להפצה בחינם, להערות, תרומות, פרסומות והנצחות: 0534153385 מייל: aa0534153385@gmail.com